

Tisková zpráva

Veřejnost o svých obavách a bezpečnostních rizicích pro Českou republiku – červen 2021

- ⊙ Za velkou bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku nadpoloviční většina občanů považuje teroristy (53 %), mezinárodní organizovaný zločin (51 %), necelá polovina uprchlíky z jiných zemí (47 %), více než dvě pětiny radikální náboženská hnutí (42 %). Téměř dvě pětiny občanů pokládají za velkou hrozbu cizí zpravodajské služby (38 %), krajní pravici i krajní levici téměř čtvrtina (24 %) a necelá pětina pak cizince žijící v ČR (18 %).
- ⊙ Téměř dvě třetiny (65 %) Čechů považují za velkou hrozbu pro Českou republiku epidemii, následně světovou ekonomickou krizi (48 %), surovinou krizi (29 %), války (26 %) a přírodní katastrofy (25 %).
- ⊙ Ve srovnání s minulým dotazováním v listopadu 2019 se výrazně zvýšil (o 34 procentních bodů) podíl občanů, kteří považují epidemie za hrozbu pro ČR, což je v souvislosti s probíhající pandemií nového typu koronaviru pochopitelné.
- ⊙ Výrazně také narostl podíl, těch, kteří považují za bezpečnostní hrozbu Rusko (o 20 procentních bodů od listopadu 2018) a těch, kteří považují za hrozbu cizí zpravodajské služby (o 10 procentních bodů od listopadu 2019), a to pravděpodobně v kontextu po letošním odhalení útoku ruské vojenské rozvědky GRU na našem území.
- ⊙ Většina lidí vidí svoji vlastní budoucnosti a budoucnost svých blízkých s optimismem (75 %). Optimisticky lidé vnímají i budoucnost české společnosti (62 %). Na budoucnost Evropy nahlíží optimisticky už méně než polovina (45 %) a pokud jde o budoucnost celého lidstva, optimistické jsou již méně než dvě pětiny (38 %).

Zpracoval:
Martin Spurný
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR
Tel.: 210 310 583; e-mail: martin.spurny@soc.cas.cz

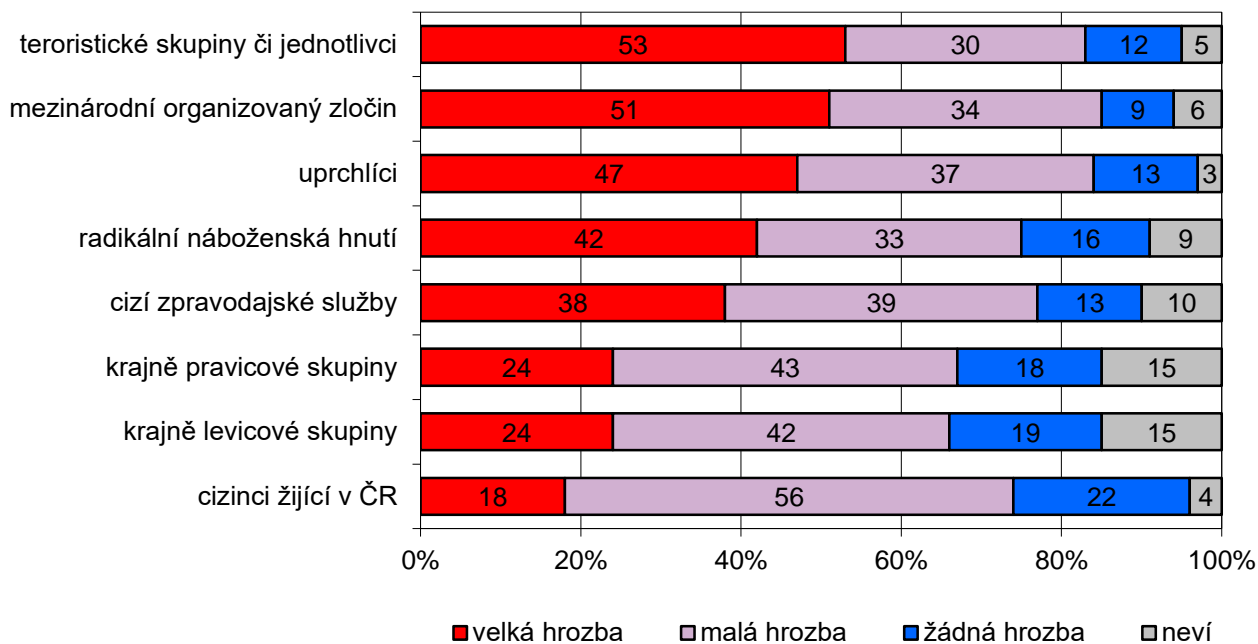

Centrum pro výzkum veřejného mínění se ve svém červnovém výzkumu zaměřilo na to, co čeští občané starší 15 let považují za hrozbu. Zjišťovány byly názory veřejnosti na hrozbu ze strany konkrétních skupin, a také na obecnější hrozby většího rozsahu, jako je válka, epidemie, přírodní katastrofy a surovinová či ekonomická krize. Dotázaní také posuzovali, jestli existuje nějaký stát, který představuje reálnou bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku. Dále se pak v šetření zkoumalo, jaká očekávání do budoucnosti mají čeští občané, pokud jde o ně a jejich blízké, o Českou republiku, Evropu a lidstvo jako takové.

Respondentům byla předložena k posouzení různá rizika pro bezpečnost v České republice (viz graf 1). Nejčastěji byly za velkou hrozbu označovány teroristické skupiny a jednotlivci a mezinárodní organizovaný zločin. Teroristy považuje za velkou bezpečnostní hrozbu pro ČR více než polovina populace (53 %), tři desetiny (30 %) za malou hrozbu, a jen o málo více než desetina (12 %) je za hrozbu nepovažuje vůbec. Mezinárodní organizovaný zločin považuje za velkou hrozbu také nadpoloviční většina (51 %) občanů, zhruba třetina (34 %) za malou hrozbu a necelá desetina (9 %) za žádnou hrozbu. V dalším pořadí podle závažnosti ohrožení jsou vnímání uprchlíci, když 47 % respondentů je označilo jako velkou hrozbu, dalších 37 % jako malou hrozbu a 13 % je jako hrozbu pro bezpečnost v České republice nevnímá. Čtvrtou pozici s nevelkým odstupem mezi bezpečnostními riziky zaujala radikální náboženská hnutí. Více než dvě pětiny (42 %) dotázaných se přiklonila k „velké hrozbě“, třetina dotázaných (33 %) považuje tato hnutí za malou hrozbu a 16 % je za hrozbu nepovažuje vůbec.

Cizí zpravodajské služby považují za velkou hrozbu necelé dvě pětiny (38 %), srovnatelný podíl (39 %) za malou hrozbu a o málo více než desetina (13 %) za žádnou hrozbu. Krajně pravicové skupiny i krajně levicové skupiny jako velkou hrozbu označuje přibližně čtvrtina (shodně 24 %) dotázaných, více než dvě pětiny (43 % u pravicových a 42 % u levicových skupin) za malou hrozbu a přibližně pětina (18 %, respektive 19 %) je nepovažuje za hrozbu vůbec. U krajně levicových i pravicových skupin byl oproti ostatním skupinám nejvyšší podíl (15 %) odpovědí „nevím“. Nejméně z uvedených skupin vnímají čeští občané jako hrozbu cizinci žijící na území ČR, stále je však za velkou hrozbu považuje téměř jedna pětina (18 %) českých občanů.

Graf 1: Vnímání hrozby pro ČR v současné době¹ (v %)

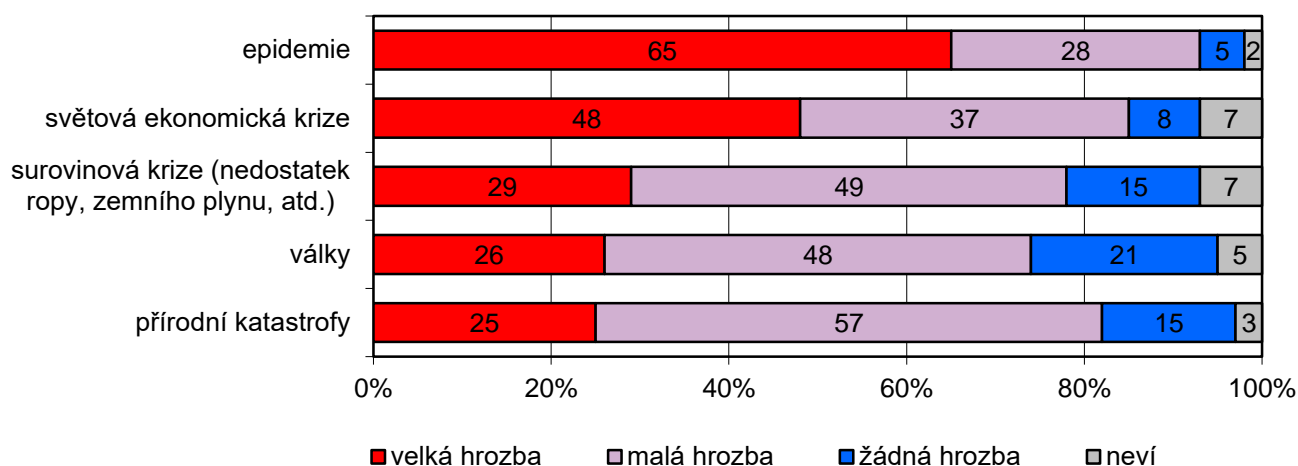

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 29. 5. – 13. 6. 2021, 957 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V následující otázce bylo zjišťováno, zda jsou podle mínění veřejnosti reálnou hrozbou pro ČR války, epidemie, přírodní katastrofy, surovinová krize nebo světová ekonomická krize (viz graf 2). Vzhledem k aktuálnímu dění kolem pandemie koronaviru SARS-CoV-2 je pochopitelné, že lidé jako největší hrozbu uvádějí epidemie, a to téměř dvě třetiny (65 %) ze zkoumané populace obyvatel ČR starších 15 let (otázka je pokládána opakovaně od roku 2006 a jde o nejvyšší hodnotu za všechny dosud provedené výzkumy). Téměř polovina (48 %) dotázaných pak považuje za velkou hrozbu světovou ekonomickou krizi. Další tři negativní události vnímá jako velkou hrozbu výrazně nižší podíl dotázaných, konkrétně surovinou krizi 29 %, války 26 % a přírodní katastrofy 25 %, přibližně polovina je vnímá jako malou hrozbu (48 % války, 49 % surovinová krize, 57 % přírodní katastrofy) a za žádnou hrozbu je považuje přibližně pětina dotázaných (21 % války, 15 % shodně surovinová krize a přírodní katastrofy).

¹ Znění otázky: „Domníváte se, že některá z následujících skupin představuje v současné době reálnou bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku? Pokud ano, představuje velkou, nebo malou hrozbu? f) Cizinci žijící na území ČR, b) uprchlíci z jiných zemí, c) teroristické skupiny či jednotlivci, d) mezinárodní organizovaný zločin e) zpravodajské služby jiných států, g) krajně pravicové skupiny, h) krajně levicové skupiny, i) radikální náboženská hnutí.“

Graf 2: Vnímání hrozby pro ČR v současné době² (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 29. 5. – 13. 6. 2021, 957 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

Analýza vlivu sociodemografických charakteristik na míru obav u obou otázek ukázala, že se od sebe výrazně liší nejmladší a nejstarší věková skupina – starší 70 let vnímají některé hrozby daleko intenzivněji – rozdíly v odpovědích na skupinové hrozby („velká hrozba“) jsou u několika položek dokonce v desítkách procentních bodů. Radikální náboženská hnutí považuje za velkou hrozbu 54 % lidí starších 70 let a v případě lidí v dominantně studentské věkové skupině 15 až 19 let je to jen 28 %, u teroristů je tento rozdíl 61 % a 40 %, u surovinové krize 28 % a 6 %. U jiných otázek je rozdíl jen v řádu jednotek bodů, např. u krajně levicových skupin 22 % proti 15 %, není věcně příliš významný, ale statisticky významný stále je. Nicméně mezi dalšími věkovými skupinami nepozorujeme větší rozdíly, a rozhodně neplatí lineární trend, že starší lidé se obávají více než mladší, mezi třicátníky a šedesátníky nejsou ve vnímání hrozeb zásadní rozdíly.

Vzdělání je poměrně slabý prediktor vnímání hrozeb. Významnější rozdíly jsme zaznamenali u lidí s nejvýše dokončeným základním vzděláním oproti ostatním respondentům s vyššími stupni, kteří častěji uváděli možnost „nevím“ u surovinové a ekonomické krize. Pohlaví respondentů také s vnímáním hrozeb zásadněji nekoreluje, jen u cizích zpravodajských službách muži s o něco vyšší četností uváděli, že jsou velkou hrozbou (42 %) než ženy (34 %). Ženy také relativně častěji uváděly, že neví, jestli jsou hrozbou krajní levicové či pravicové skupiny. Z hlediska ekonomické aktivity se osoby samostatně výdělečně činné více obávají (35 %) krajně levicových skupin oproti populačnímu průměru (24 %). Zajímavé je, že vlastní politická identifikace respondenta na pravolevé škále příliš nesoúvisí s hodnocením hrozby krajně levicových či krajně pravicových skupin. Ti, kteří se identifikují s levicí, hodnotí krajní levici jako velkou hrozbu srovnatelně s těmi, kteří se identifikují s pravicí. A naopak ti, kteří se identifikují s pravicí, hodnotí jako velkou hrozbu krajní pravici srovnatelně s levicí. Obě kategorie se však odlišují od těch, co se sami umístili do politického středu, ti častěji uváděli, že krajní levice a pravice není velkou hrozbou a častěji volili možnost „nevím“.

Kromě analýzy aktuálního výzkumu se nabízí delší časové srovnání, výsledky časových řad pro jednotlivé otázky jsou zobrazeny v grafech 4a až 5e na konci tiskové zprávy. Od posledního výzkumu v listopadu 2019 mírně klesl podíl těch, kteří označovali jednotlivé skupiny a události za hrozby – dělo se tak u hrozby ze strany teroristů, mezinárodního organizovaného zločinu, uprchlíků, náboženských hnutí, krajních levicových i pravicových skupin, cizinců, válek, surovinové krize i přírodních katastrof. Nicméně zvedl se podíl, těch, kteří považují za velkou hrozbu cizí zpravodajské služby, epidemie a světovou ekonomickou krizi. To lze přičíst aktuálním událostem, v případě cizích zpravodajských službách jde o hojně medializované útoky agentů ruské vojenské rozvědky GRU na území České republiky – tomu by odpovídal i zvýšený podíl obav českých občanů z Ruska, viz další otázka prezentovaná v tabulce 1. Do zvýšených

² Znění otázky: „Domníváte se, že v současné době představují pro Českou republiku reálnou hrozbu následující skutečnosti? Pokud ano, přestávají velkou, nebo malou hrozbu? a) Války, b) epidemie, c) přírodní katastrofy, e) surovinová krize (nedostatek ropy, zemního plynu, atd.), f) světová ekonomická krize?“

obav z epidemie se zřejmě promítá současná situace s globální pandemií, souvislost s ekonomickou krizí není tak zřejmá a nabízí se otázka, jestli občané do budoucna očekávají hospodářskou recesi jako důsledek pandemie.

Dále jsme se respondentů zeptali otevřenou otázkou, které země podle nich představují hrozbu pro Českou republiku. Výsledky zobrazuje tabulka 1. Téměř dvě pětiny (38 %) dotázaných uvedli, že za bezpečnostní hrozbu považují Rusko, méně než pětina (17 %) Čínu a jedna desetina (10 %) Spojené státy americké. Ostatní země uváděli dotázaní méně často a celkové hodnoty nepřekročili jednotky procent.

Tabulka 1: Země, které občané ČR považují za bezpečnostní hrozbu³ (%)

Rusko	37,7 %
Čína	17,1 %
Spojené státy americké	10,3 %
Írán	3,8 %
Irák	3,3 %
Bělorusko	2,8 %
Německo	2,6 %
Korejská lidově demokratická republika	2,2 %
Izrael	1,8 %
Turecko	1,7 %
Afghánistán	1,7 %
Sýrie	1,6 %
Ukrajina	1,3 %
Pákistán	1,3 %
jiná země ⁴	3,1 %
jiná odpověď ⁵	8,8 %
neexistuje takový stát	22,8 %
neví	21,6 %
Celkové N	954

Pozn.: Respondenti odpovídali spontánně na otevřenou otázku a mohli uvést až tři státy, které považují za reálnou hrozbu. Součet procent je tedy vyšší než 100 a celkový počet respondentů je 954.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 29. 5. – 13. 6. 2021, 957 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

U Ruska jsme zaznamenali rozdíly podle věku, když podíl mladých lidí do 29 let, kteří považují Rusko za bezpečnostní hrozbu, je statisticky srovnatelný s průměrem populace, v případě třicátníků a čtyřicátníků je naopak výrazně vyšší (47 % ve věku 30 až 39 let, 43 % ve věku 40 až 49 let). Podíl těch, kteří se ho obávají, postupně s věkem klesá (obává se ho 37 % ve věku 50 až 59 let, 32 % ve věku 60 až 69, 27 % starších 70 let). Částečně podobný trend pozorujeme, i v tom jak považují občané za hrozbu Čínu, když se mladí lidé do 29 let neliší od populačního průměru, nejvíce se této země obávají třicátníci a čtyřicátníci, u padesátníků však na rozdíl od Ruska pozorujeme výrazný pokles. V případě USA nejsou rozdíly z hlediska věku věcně významné a jednotlivé skupiny se od sebe statisticky neliší s výjimkou občanů starších 70 let, kde pozorujeme mírně vyšší podíl těch, kteří USA považují za bezpečnostní hrozbu.

Ruska i Číny se více obávají ti, kteří hodnotí současnou ekonomickou situaci v ČR za špatnou a ti, kteří jsou nespokojeni se současnou politickou situací v ČR. Ruska se obává vyšší podíl občanů, kteří se identifikují s politickou pravicí nebo pravým středem. V případě Číny a USA jsme na základě tohoto ideového směřování nezaznamenali statisticky významné rozdíly.

³ Znění otevřené otázky: „Domníváte se, že existuje nějaký stát, který představuje reálnou bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku?“

⁴ V odpovědích se objevilo ještě dalších 19 zemí, Francie, Japonsko, Korejská republika, Polsko, Velká Británie, Tchaj-wan alespoň třikrát.

⁵ V této kategorii jsou zařazeny obecnější odpovědi, jež nebyly kódovány samostatně. Opakovaně se zde objevovaly „islámský stát“ „islamistické země“.

Tabulka 2: Země, které občané ČR považují za bezpečnostní hrozbu (%) – časové srovnání

	12/06	12/07	12/08	12/09	12/10	11/14	12/15	11/18	06/21
Rusko	10	16	17	14	11	28	17	18	38
Čína	7	7	8	9	7	3	2	6	17
USA	8	12	8	5	5	6	9	10	10
Írán	16	17	12	17	13	9	6	6	4
Irák	23	16	16	17	14	15	11	7	3
Německo	2	3	1	2	3	1	3	4	3
Bělorusko	1	1	0	1	0	0	0	0	3
Afghánistán	10	8	14	11	17	9	6	10	2
Sýrie	1	0	0	0	0	6	20	8	2
KLDR	10	3	3	6	11	5	1	3	2
Izrael	5	3	2	3	3	3	3	1	2
Turecko	2	1	1	1	1	1	6	2	2
Ukrajina	3	2	2	3	2	16	3	2	1
Pákistán	3	3	6	4	4	3	1	1	1
Takový stát neexistuje	21	23	28	28	28	21	13	26	23
Neví	24	23	25	26	25	20	14	23	22

Pozn.: Zaokrouhleno na celá čísla. Údaje vyjadřují, kolik procent respondentů označilo daný stát za ohrožení pro ČR. Respondenti mohli uvést až tři země, součet procent je tedy vyšší než 100.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

V tabulce 2 vidíme časovou řadu této otázky od roku 2006. Oproti minulému dotazování z listopadu 2018 narostl o 20 procentních bodů podíl těch, kteří považují Rusko za bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku. Je to nejvyšší podíl za celou historii dotazování, přičemž můžeme předpokládat, že je tento výrazný nárůst spojen s letošním odhalením útoku ruské vojenské rozvědky GRU v muničním skladu ve Vrbětících v říjnu 2014. Nárůst vnímání Ruska jako bezpečnostní hrozby jsme zaznamenali také v roce 2014, kdy začala válka na východní Ukrajině, a došlo ze strany Ruska k anexi Krymu. V tomtéž roce 2014 jsme také zaznamenali výrazný 14bodový nárůst u Ukrajiny, tedy druhé strany stejného konfliktu. Dále pozorujeme v aktuálním výzkumu nárůst o 11 procentních bodů u Číny.

V aktuálním měření jsme zaznamenali pokles obav z Iráku a Sýrie, sousedících zemí v regionu ohroženém Sýrskou občanskou válkou (od roku 2011), a válkou proti teroristické organizaci Islámský stát, který byl poražen širokou mezinárodní koalicí a ztratil svoje územní zisky v roce 2019. Výraznější pokles jsme také zaznamenali u obav z Afghánistánu, když není jisté, nakolik se na tomto poklesu podílelo rozhodnutí stažení vojsk NATO (tedy i ČR) z dubna letošního roku, nebo zda jde spíše o posun ve vnímání regionu, či vnímání Afganistánu jako zástupce zemí z islámského kulturního okruhu a obecnější pokles obav z těchto zemí. Stabilnější jsou za zkoumané období obavy z USA, kde jsme sice pozorovali v letech 2009, 2010 a 2014 pokles, nicméně ve zbývajících šesti dotazováních se obavy pohybují kolem jedné desetiny.

Kromě zjišťování hrozeb byl aktuální výzkum rozšířen o otázku zjišťující očekávání do budoucna, pokud jde o samotné dotázané a jejich blízké, o českou společnost, o Evropu a o budoucnost lidstva celkově.⁶

⁶ Znění otázky: „Jakým způsobem pohlížete do budoucnosti pokud jde: a) o Vás a Vaše blízké, b) o českou společnost, d) o Evropu, c) o budoucnost lidstva celkově?“ Možnosti odpovědi: rozhodně s optimismem, spíše s optimismem, rozhodně s pesimismem, spíše s pesimismem.

Tabulka 3: Jak pohlížíte na budoucnost – míra optimismu/pesimismu (%)

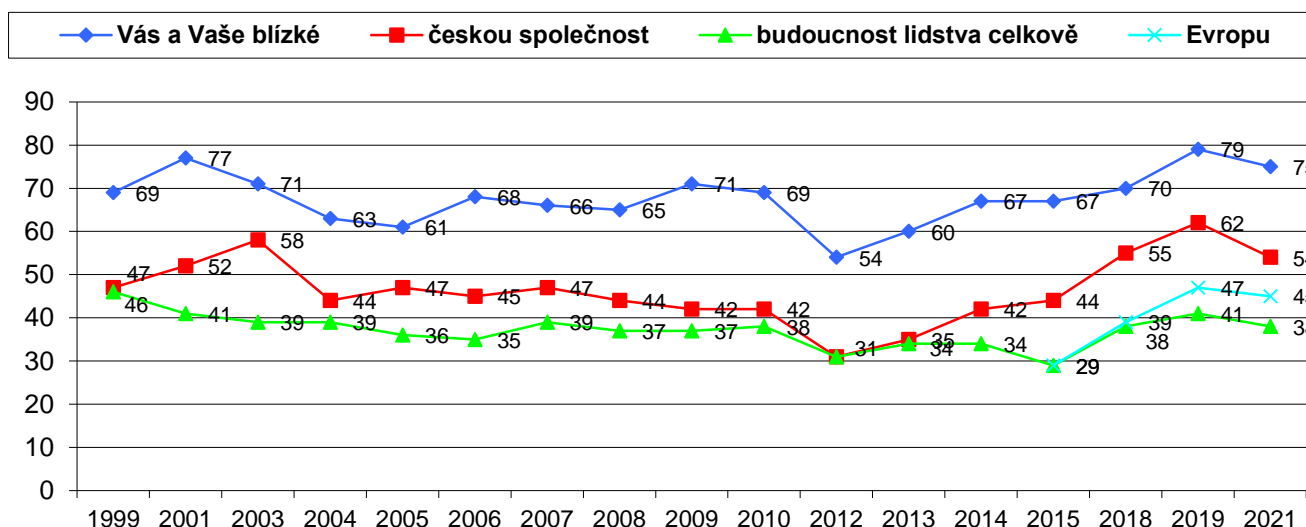
	Rozhodně s optimismem	Spíše s optimismem	Spíše s pesimismem	Rozhodně s pesimismem	Neví
Vy a Vaši blízcí	17	58	19	4	2
Česká společnost	8	46	36	6	4
Evropa	6	39	39	9	7
Lidstvo celkově	6	32	38	15	9

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 29. 5. – 13. 6. 2021, 957 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

Jak ukazují výsledky v tabulce 3, při pohledu na vlastní budoucnost a budoucnost svých blízkých jednoznačně převažuje optimismus (75 % pohlíží s optimismem, 23 % s pesimismem) a do jisté míry převažující optimismus byl zaznamenán také v případě očekávání týkajících se české společnosti (54 % s optimismem, 42 % s pesimismem). Prakticky vyrovnaná je míra optimismu a pesimismu v případě Evropy (48 % s pesimismem, 45 % s optimismem), u pohledu na budoucnost lidstva celkově již převažuje pesimismus (53 % oproti 38 %). V porovnání s listopadem 2019 (tedy ještě před globální pandemií nového typu koronaviru), kdy byla daná otázka pokládána naposledy, se obecně očekávání mírně zhoršila (pokles o 9 procentních bodů u budoucnosti Evropy, o 8 procentních bodů u budoucnosti české společnosti, o 4 procentní body u osobní budoucnosti), v případě budoucnosti lidstva celkově naopak došlo k mírnému nárůstu (o 4 procentní body).

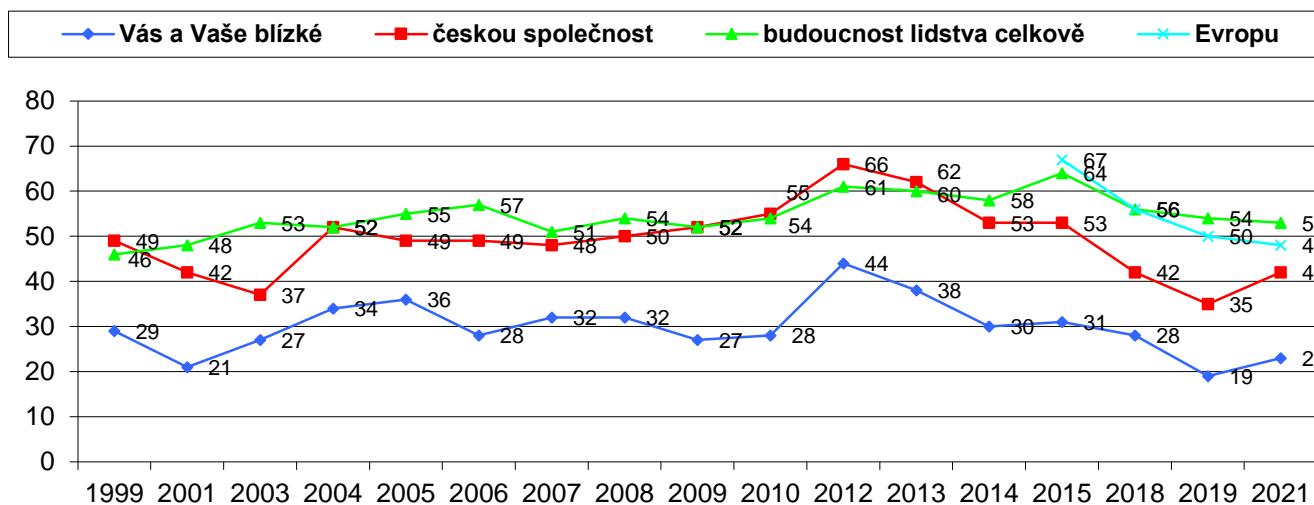
Podrobnější analýza ukázala, že optimističtější v očekáváních jsou relativně více nejmladší věkové skupiny do 29 let. Očekávání jsou také pozitivně korelována se socioekonomickým statutem obyvatel, když ti s vysokoškolským vzděláním, s vyššími příjmy, dobrou životní úrovní vlastní domácnosti jsou častěji optimističtí.

Graf 3a: Podíl optimistického hodnocení budoucnosti, pokud jde o... (časové srovnání v %)

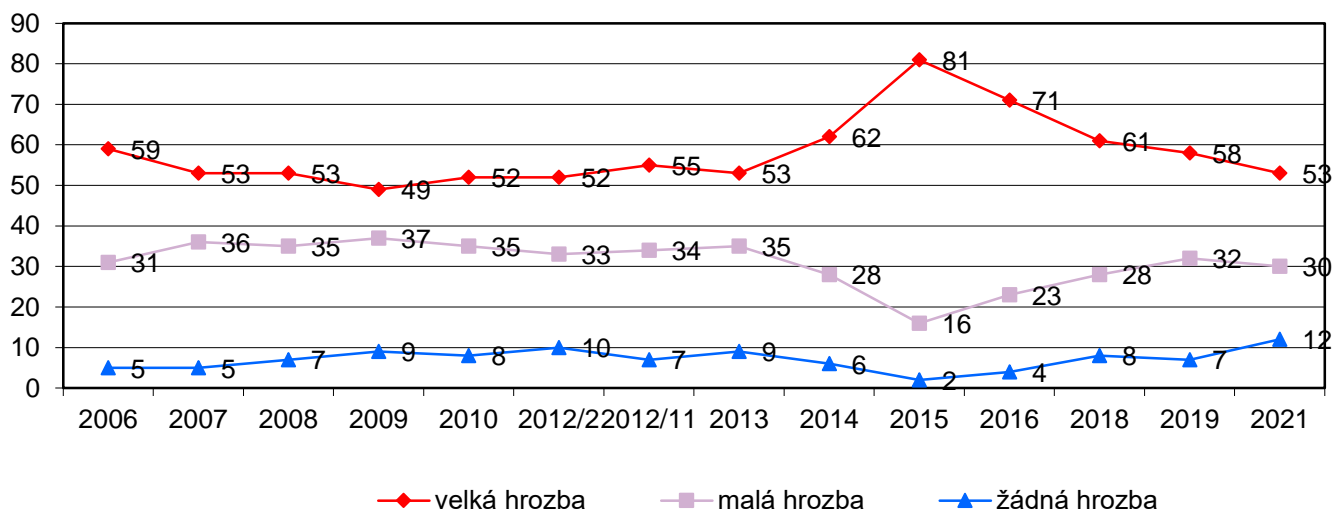
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Graf 3b: Podíl pesimistického hodnocení budoucnosti, pokud jde o... (časové srovnání v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

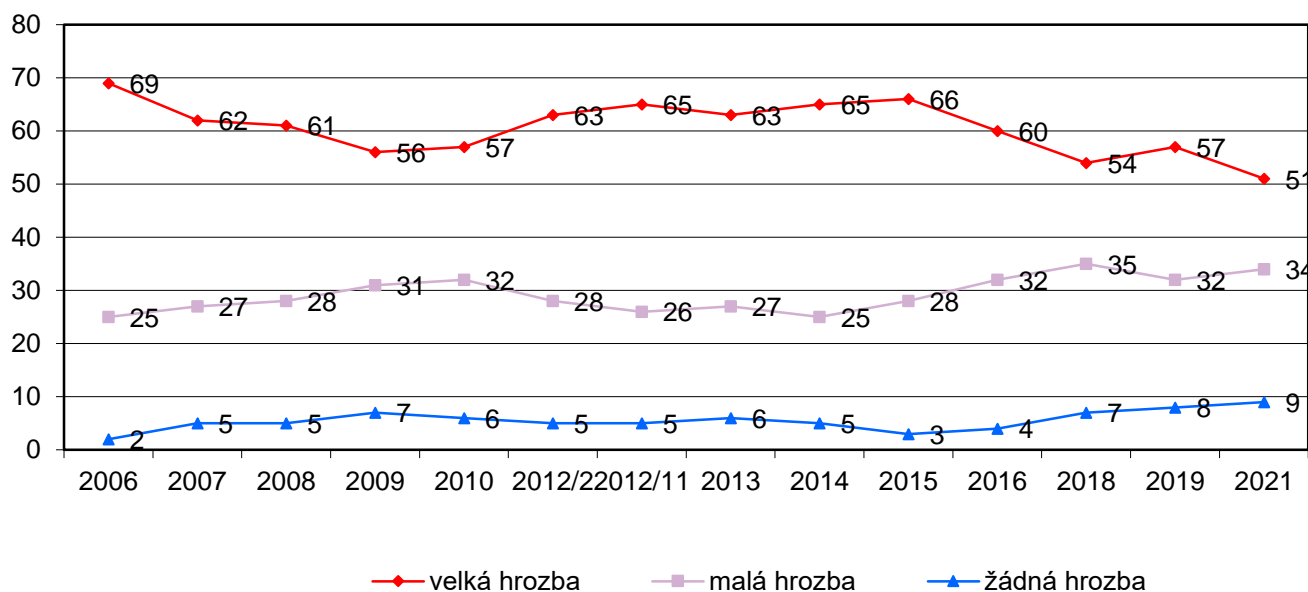
Graf 4a: Vnímání hrozby pro ČR – teroristické skupiny či jednotlivci (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

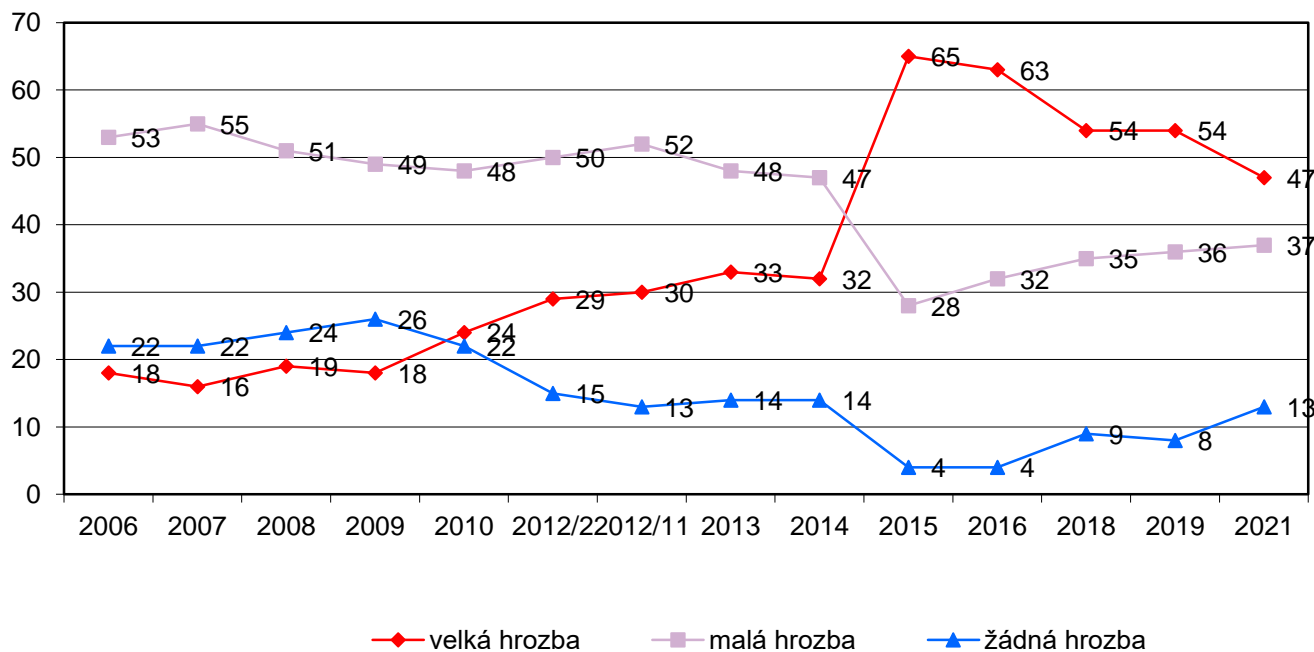
Graf 4b: Vnímání hrozby pro ČR – mezinárodní organizovaný zločin (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

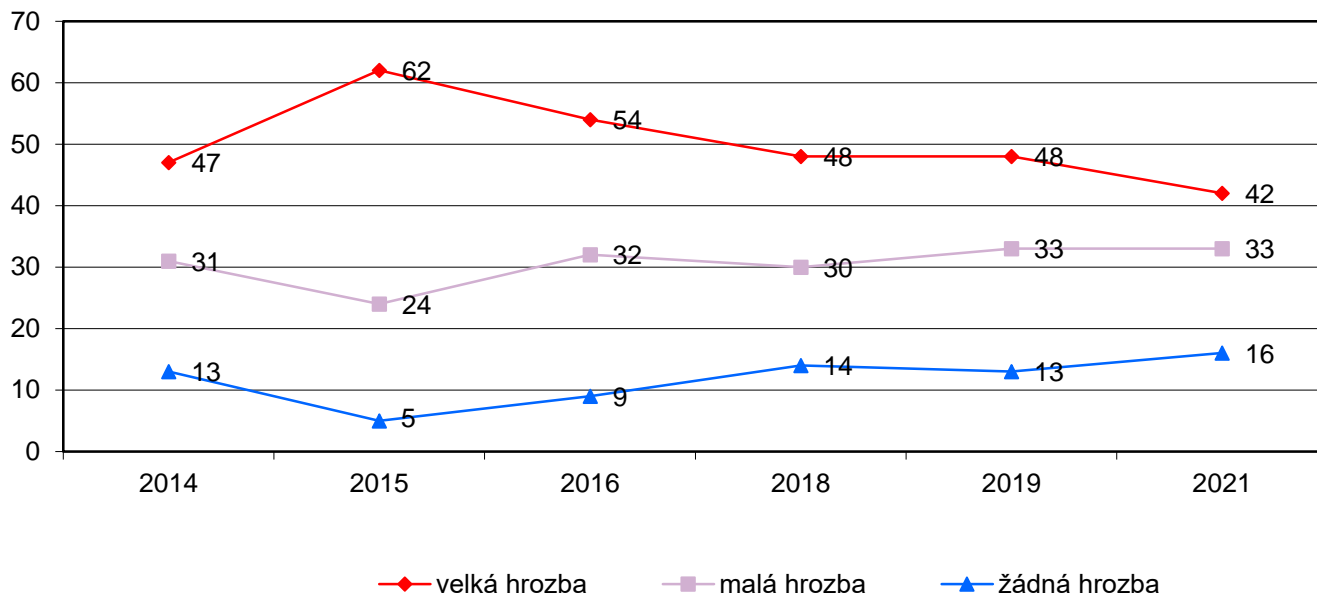
Graf 4c: Vnímání hrozby pro ČR – uprchlíci (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

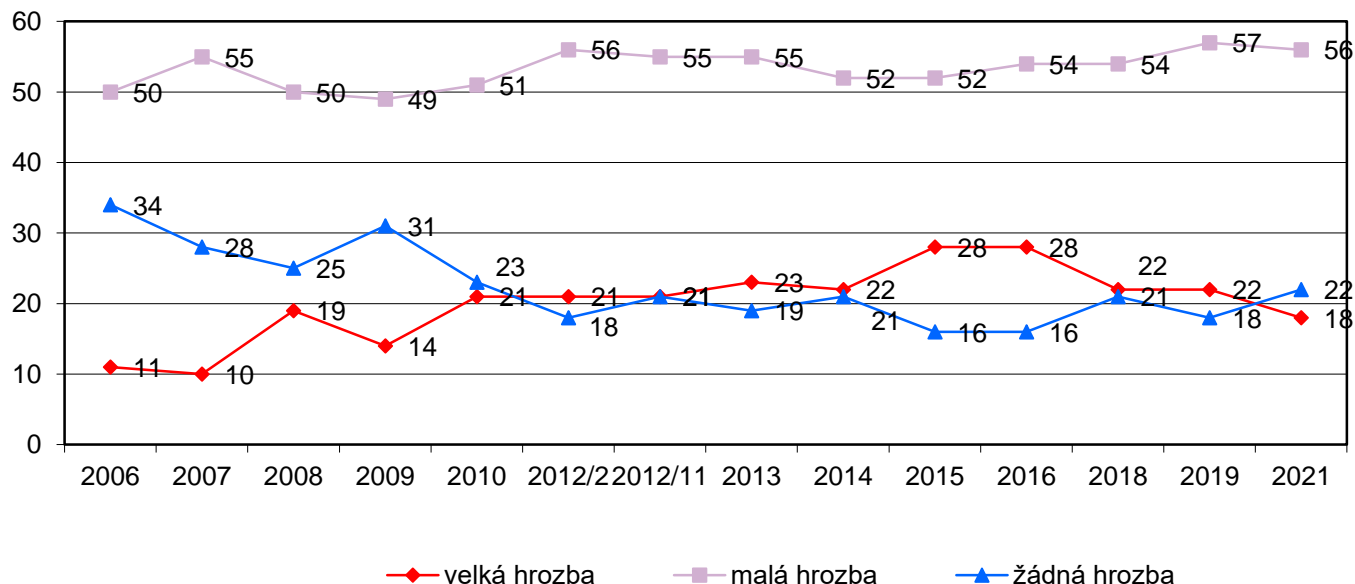
Graf 4d: Vnímání hrozby pro ČR – radikální náboženská hnutí (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Graf 4e: Vnímání hrozby pro ČR – cizinci žijící na území ČR* (v %)

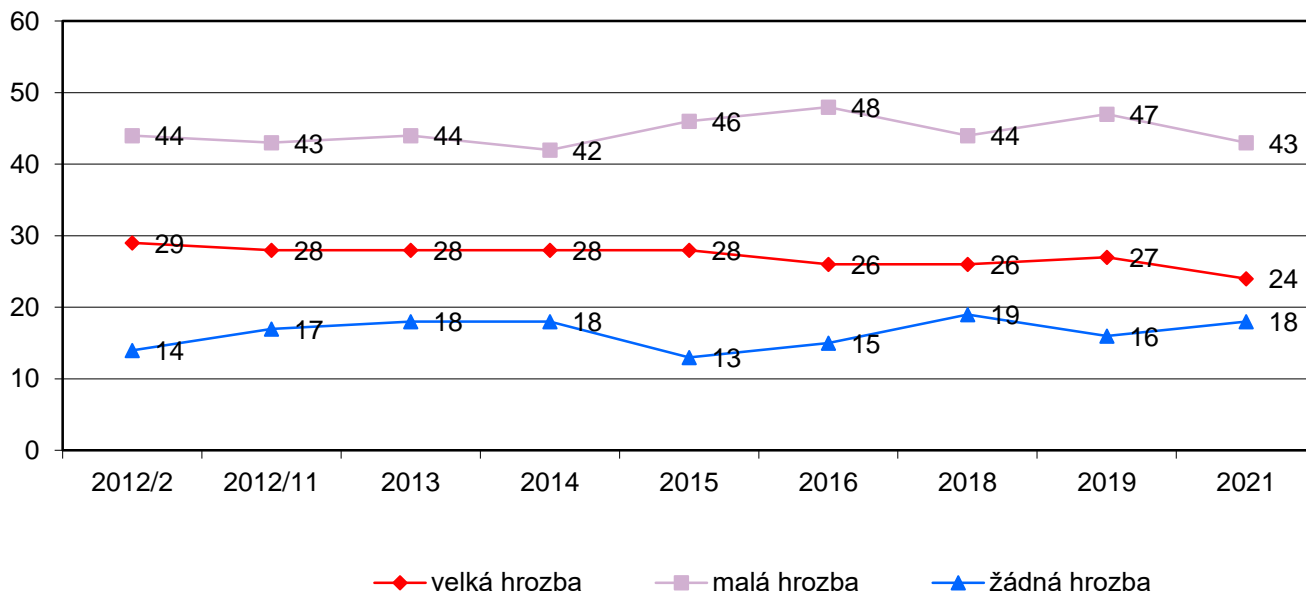

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

*) Do roku 2010 „národnostní menšiny“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

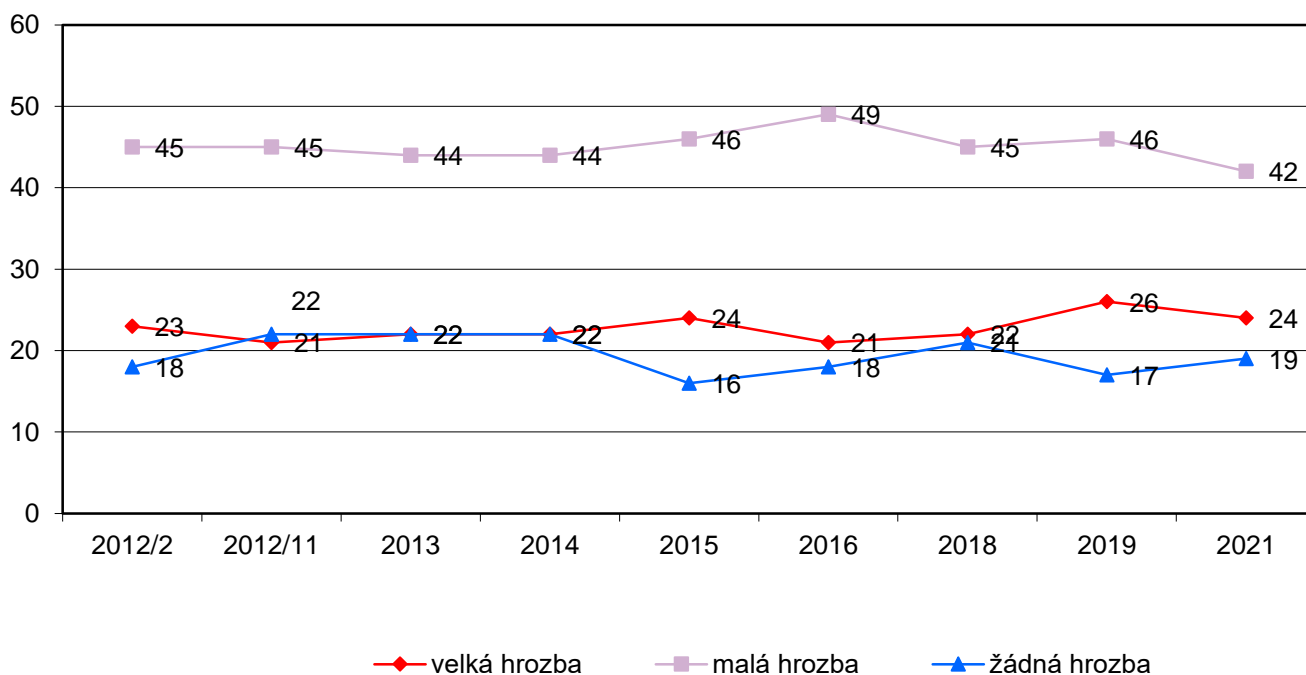
Graf 4f: Vnímání hrozby pro ČR – krajně pravicové skupiny (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

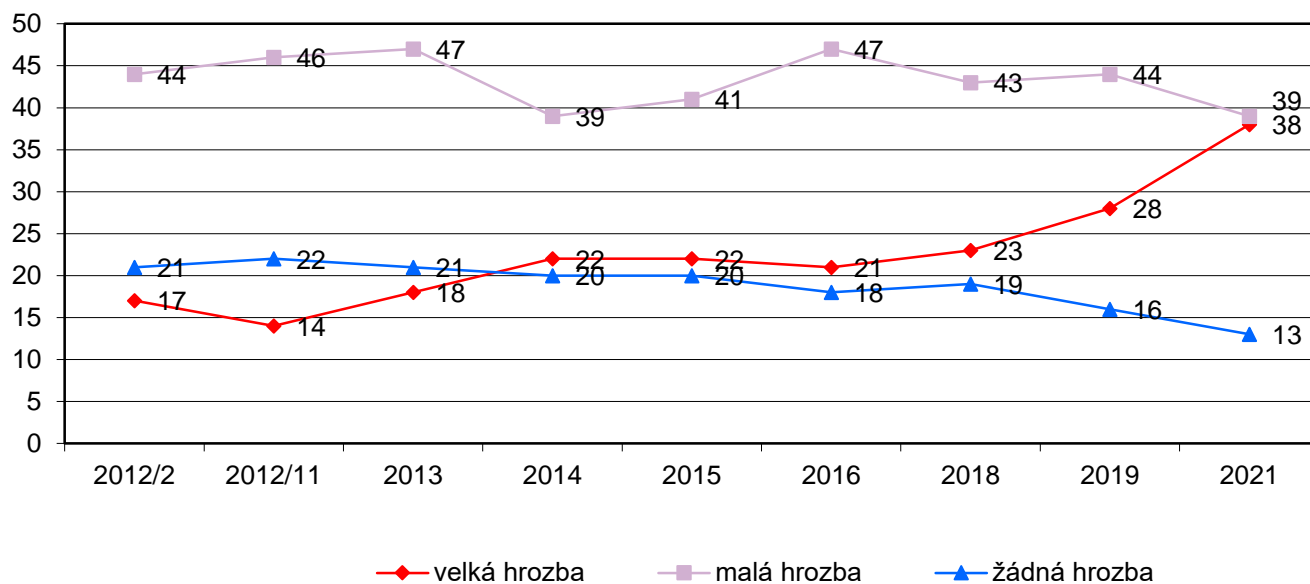
Graf 4g: Vnímání hrozby pro ČR – krajně levicové skupiny (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

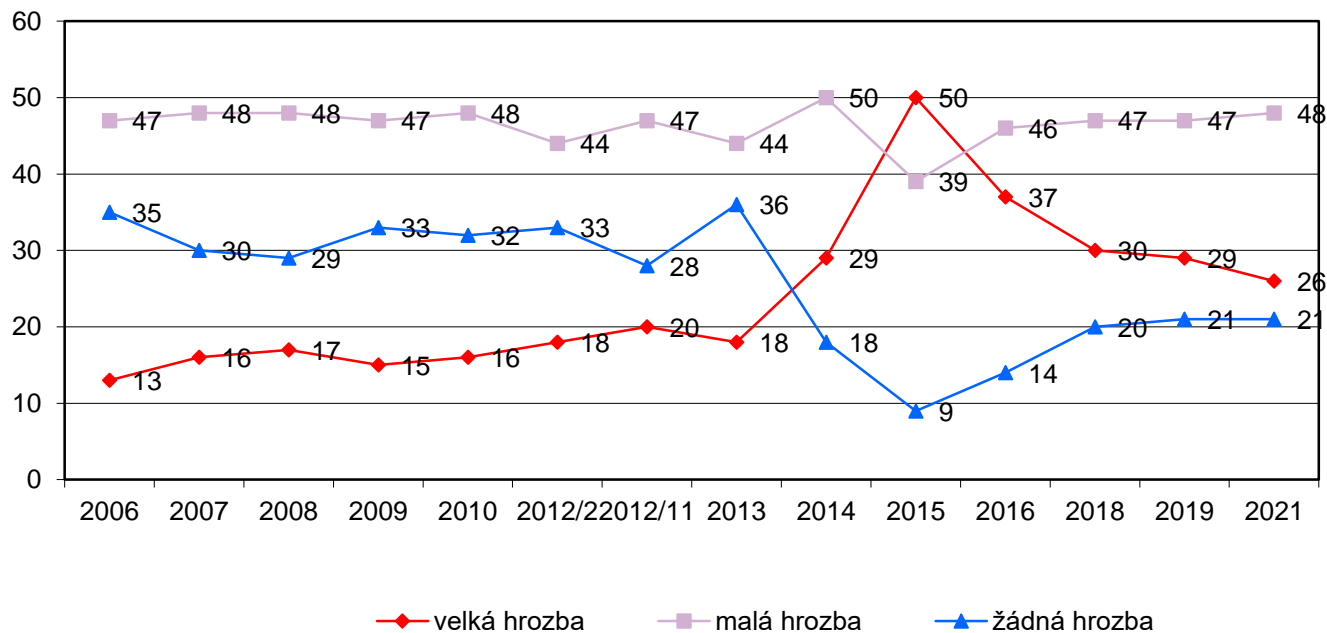
Graf 4h: Vnímání hrozby pro ČR – cizí zpravodajské služby (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

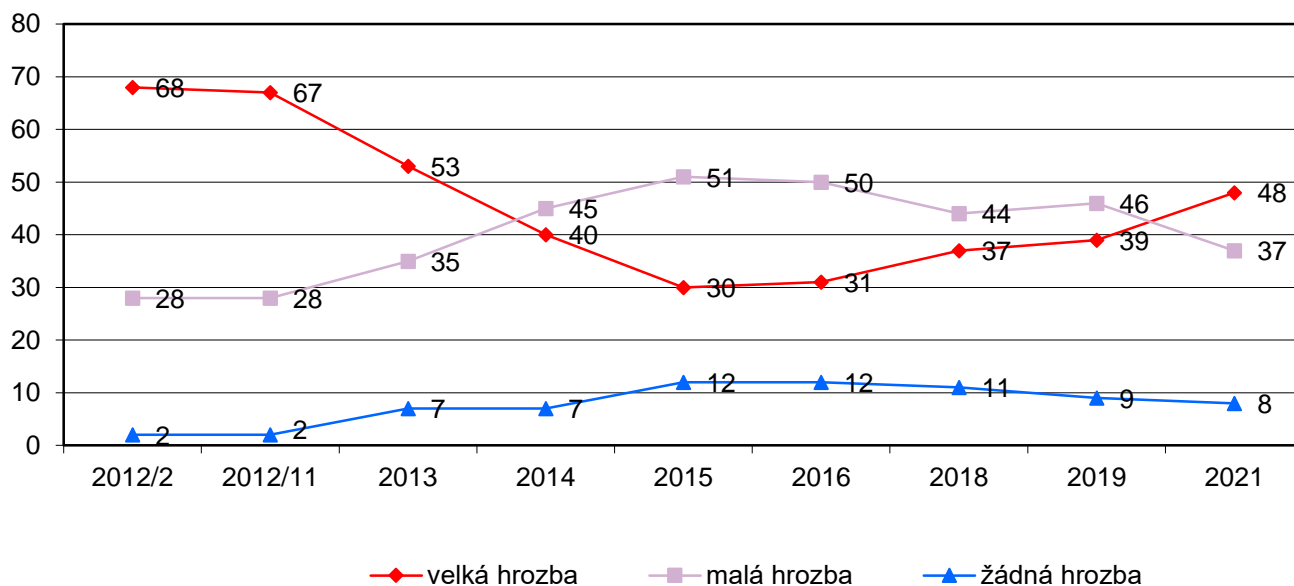
Graf 5a: Vnímání hrozby pro ČR – válka (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

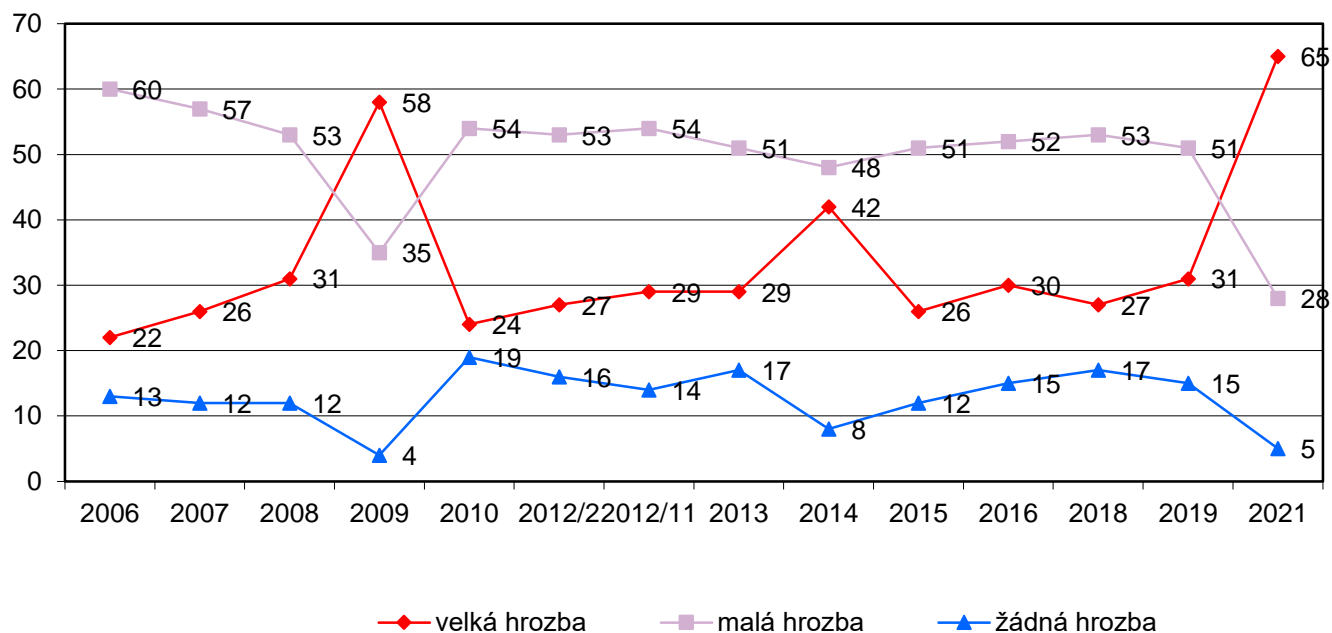
Graf 5b: Vnímání hrozby pro ČR – světová ekonomická krize (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

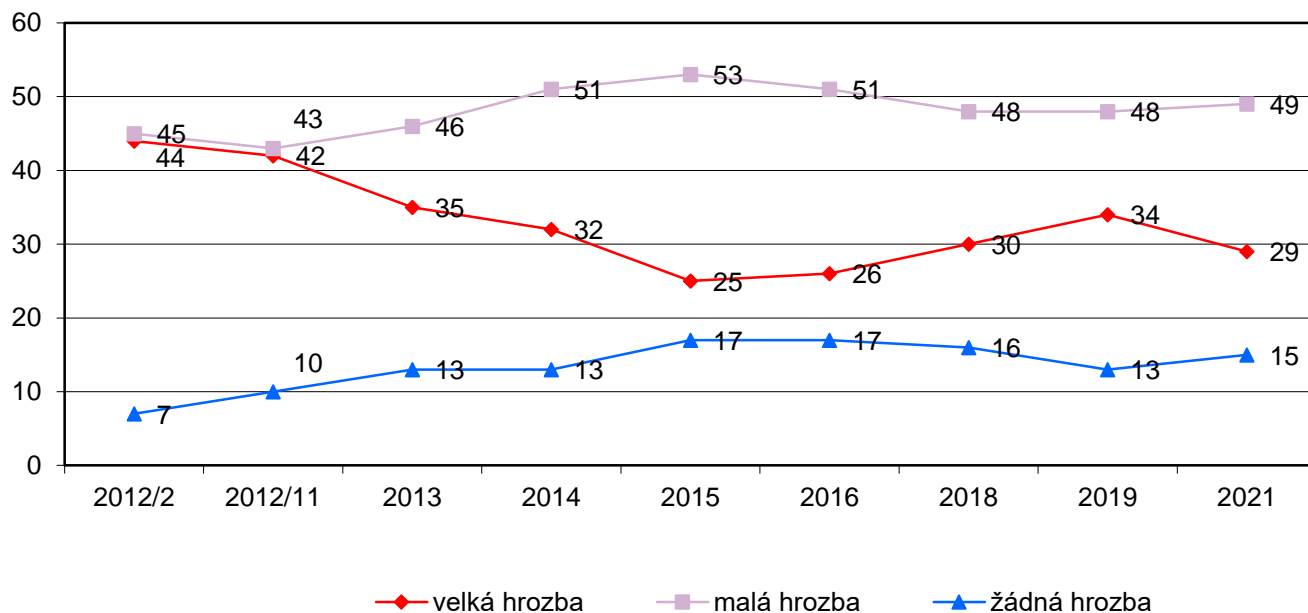
Graf 5c: Vnímání hrozby pro ČR – epidemie (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

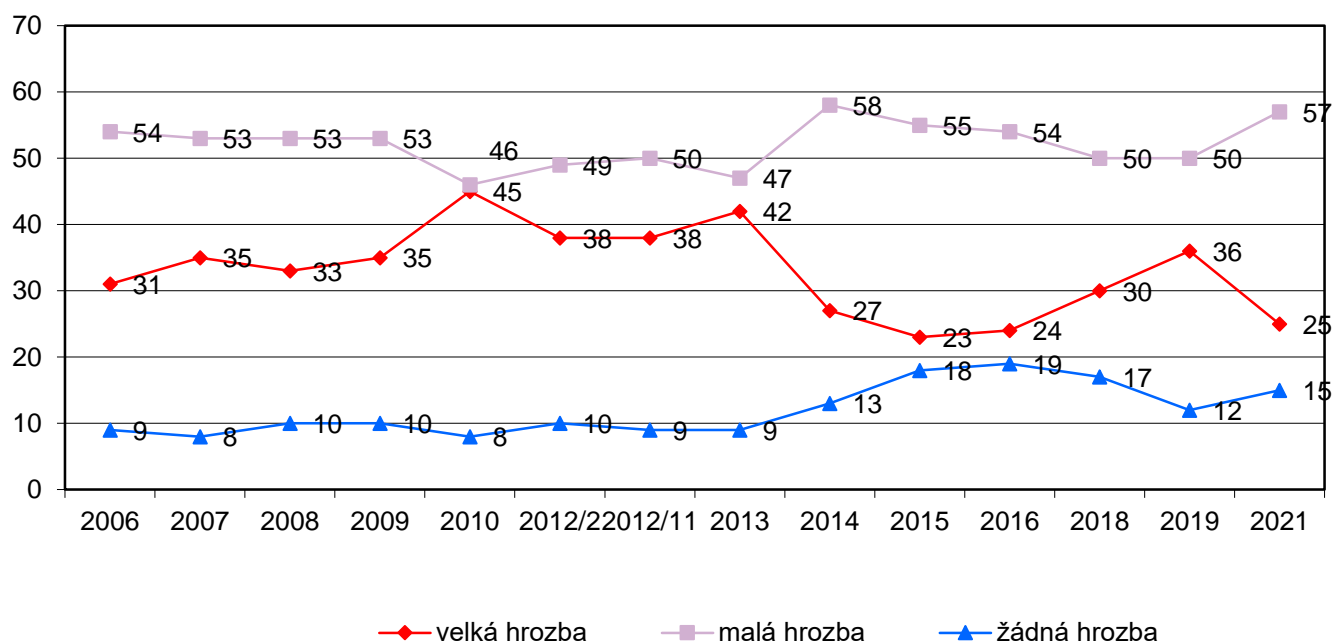
Graf 5d: Vnímání hrozby pro ČR – surovinová krize (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Graf 5e: Vnímání hrozby pro ČR – přírodní katastrofy (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v21-06</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>29. 5. - 13. 6. 2021</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Vážení dat:	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>957</i>
Počet tazatelů:	<i>159</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PO.39a, PO.39b, PO.39c, OV.21</i>
Kód tiskové zprávy:	<i>po210715</i>
Zveřejněno dne:	<i>14. července 2021</i>
Zpracoval:	<i>Martin Spurný</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu "Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy". |